Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - I Gruppo

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO: Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.250
Letna naročnina . . . . . L 2.500
Letna inozemstvo . . . . . L 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVIII. - Štev. 29 (907) | Gorica - četrtek, 21. julija 1966 - Trst | Posamezna številka L 50

TELEVIZIJA IN MLADINA

Vsak večer se televizijski sprejemnik prižge v milijonih domov. Pravijo, da je okno v svet, da zmanjšuje razdalje, da približuje našemu pogledu tudi najbolj oddaljene narode na svetu, da prikazuje dogodke, ki so se odigrali tisoče in tisoče kilometrov daleč od nas. Nedvomno ima svoje velike zasluge, zlasti v tistih krajih, kjer so ljudje kulturno manj razviti in jih samo televizija povezuje z ostalim svetom.

Vendar je znano, da pomeni televizija tudi nevarnost: uspava odraslega človeka, mu odvzame njegovo pravo osebnost, spremeni ga v pasivno orodje, ki sprejema brez reakcije to, kar mu nudi televizijska slika.

Kako pa vpliva televizija na še nedorasle ljudi, na otroke? Ali so tisti otroci, ki imajo doma televizijo, bolj dojemljivi, bolj informirani, ali imajo večje zanimanje za stvari? To je težak problem, ki so si ga vzgojitelji že mnogokrat zastavili. Zato je bolje, da vzamemo kot podlago statistike in resnična dejstva, namesto da domnevamo to in ono.

KAKO VPLIVA TELEVIZIJA NA IZOBRAZBO

Pred nekaj leti so psihologi na Angleškem izvedli med otroki anketo v zvezi s televizijo. V raznih mestih so spraševali učence vseh družbenih slojev in z različno šolsko izobrazbo. Rezultati te raziskave niso bili razveseljivi. S kulturnega stališča so dognali sledeče: otroci gledajo mnogo stvari po televiziji, a malokatera ostane vtisnjena v njihovem spominu. Vse to seveda nadomestuje druga izobraževalna sredstva kot npr. branje. Pozitivno pa vpliva televizija na manj inteligentne otroke, ki imajo le malo osebne iniciative. Ti otroci ne bi nikoli vzeli v roke kake knjige, nobena stvar ne bi zbudila njihovega zanmanja, vsaj ne v veliki meri. S pomočjo televizije pa spoznajo toliko stvari, za katere ne bi drugače nikoli vedeli. To dejstvo dokazuje, da čim bolj pasiven je gledalec, toliko več koristi ima od televizijskih sporedov. Glede šolskega uspeha pa niso opazili nobene razlike med učenci, ki imajo doma televizijski sprejemnik, in tistimi, ki ga nimajo.

Teoretično bi morale televizijske oddaje zbuditi posebno v mladem človeku večje zanimanje za knjige, za muzeje, sploh za kulturne stvari. V resnici pa so dognali, da samo 2,5 % mladih ljudi reagira na tak način. In ti ljudje so čutili že prej to zanimanje v sebi: televizija jim je samo pripomogla, da so ga sprovedli v dejanje.

TELEVIZIJA IN PROSTI ČAS

Drugi problem, ki se neobhodno predstavi, je ta: kako vpliva televizija na prosti čas? Nekateri mladi ljudje trdijo, da imajo raje televizijo kot druga razvedrila. Za časa sporedov sedijo pred sprejemnikom in pozabijo na branje in na igre. Samo zelo inteligentni učenci kažejo živo zanimanje tudi za drugo in ne sprejemajo pasivno televizijskih sporedov.

V nekem italijanskem mestu so izvedli med mladino anketo, na podlagi katere so dognali, da preživi le-ta približno tri ure dnevno pred televizorjem. To je precej, če se ta čas sorazmerno primerja s šolskimi urami. Pozitivno pa je to, da tvorijo učenci, ki sledijo televizijskim sporedom skupine in izražajo svoje sodbe ter se tako naučijo kritično presojati to, kar vidijo.

VPLIV TELEVIZIJE NA DRUŽINSKE ODNOSE

Nazadnje pa poglejmo še, kako vpliva televizija na družinske odnose. Kadar gledamo vso družino zbrano pred televizijskim sprejemnikom, se nam ta prizor zdi skoro simpatičen. Toda žal je vsak družinski član gledalec zase. V taki družini manjkajo debate, manjkajo medsebojni razgovori: za te ni časa, ker televizija tega ne dopušča. Zlasti je to negativno za odnose med starši in otroki. Le pomislimo nekoliko: kdaj pa naj ti govorijo med seboj? In razgovore med starši in otroki smatrajo psihologi in vzgojitelji za zelo učinkovito sredstvo za oblikovanje značaja in osebnosti mladega človeka.

Kaj naj zaključimo iz vsega tega? Televizija ima nedvomno veliko pozitivnih točk na raznih poljih, vendar jo je treba gledati zmerno in ne postati njen suženj. To velja zlasti za mlade ljudi, ki se šele oblikujejo in ki še nimajo dobro razvitega kritičnega duha, na podlagi katerega bi lahko znali ločiti, kaj je prav in kaj ni. Zato naj le sledijo televizijskim sporedom, a naj nikar ne pretiravajo.

Miranda Zafred

Državniki na obisku

Za Indiro Gandi, predsednico indijske vlade, je prišel v Moskvo na večdnevni obisk tudi Harold Wilson, predsednik britanske vlade. Pretekli ponedeljek je imel dolg razgovor s Kosiginom, ki se je v glavnem tikal položaja v Vietnamu. Ponovno se je izkazalo, da imata oba državnika o tej zadevi povsem nasprotno mnenje. Sicer tudi Wilson obsoja nedavno bombardiranje Hanoja in Haifonga v Severnem Vietnamu, v bistvu pa podpira severnoameriško stališče. Kosigin je zatrdil Wilsonu, kar je bil že prej izjavil Indiri Gandi, da ni pooblaščen pogajati se v imenu Sev. Vietnama. Tudi je ponovno zatrdil, da bo prišlo do miru v Vietnamu šele tedaj, ko se bodo umaknili Severnoameričani iz dežele in da do tedaj nima smisla sklicevati kake konference, za katero se je zlasti zavzela Indira Gandi.

Wilson je Kosigina opozoril, naj vpliva na Ho-Či-Minha, da ne bo le-ta sprožil kakega sodnega procesa proti ameriškim letalcem, ki so jih zajeli nad Sev. Vietnamom in jih hočejo soditi kot vojne zločince, kar bi prvič nasprotovalo ženevskim dogovorom iz leta 1949 o zaščiti vojnih ujetnikov, istočasno pa nudilo ZDA pretvezo in povod, da stopnjujejo vojno. Kosigin je na Wilsonovo opozorilo odgovoril, da se ne tiče njegove vlade, kaj bodo v Sev. Vietnamu storili z ujetniki.

Položaj v tej deželi se je zadnje dni še zaostril, ker je Ho-Či-Minh odredil delno mobilizacijo. Izjavil je, da mir zaenkrat ne pride v poštev. Izrazil je tudi upanje, da bo južnovietnamsko ljudstvo vzdržalo do končne zmage.

Svojevrsten komunizem

Z odstavitvijo Rankovića je jugoslovanski komunizem spet postal zanimiv za svetovno javnost. Pozornost mednarodnih krogov se je znova usmerila k Titu, ki je znal s tako eleganco odstaviti enega svojih najožjih sodelavcev ter, kot so vsi računali, najbolj verjetnega naslednika v vodstvu države.

Brez dvoma mora biti za Tita neprijetno, da pri svojih 74 letih ne more brezskrbno uživati sadov revolucije, ki jo je skupaj z Rankovićem, Kardeljem in Djilasom zvaril v letih zadnje svetovne vojne. Namesto da bi mogel mirno zreti v bodočnost države in režima, ki ga je ustvaril, pa brezmočno gleda, kako postaja vedno bolj osamljen in kako od komunizma, ki si ga je zamislil, ostaja vedno manj. Počasi se le-ta votli, pristaši postajajo popolni buržuji, gospodarstvo hodi vedno bolj pota, ki so vse prej kot marksistična, vse kaže da bo Jugoslavija čez nekaj let država, ki se bo morda še ponašala z besedo komunizem, politično in gospodarsko pa bo postala vedno bolj posnemovalka Zapada. Že sedaj se v Jugoslaviji dogajajo stvari, ki bi morale vsakemu pravovernemu komunistu pognati od sramu rdečico v obraz in ga spraviti v malodušje, kajti jugoslovanski komunizem postaja res nekaj svojevrstnega.

Ameriška revija »Time« je nekaj teh svojevrstnosti povezala v šopek Titu za klobuk in jih objavila takole:

DRŽAVA NASPROTIJ

Jugoslavija je danes brez dvoma najbolj odprta in demokratična država v sklopu komunističnega sveta. Kje drugje za železno zaveso boste našli državo, kjer obsodijo na štirinajstdnevni zapor pesnika, ki je napisal bogokletno pesem (medtem je v sredi junija prizivno sodišče v Ljubljani razveljavilo sodbo zoper pesnika Gajška, češ da ni nameraval žaliti verskega čuta ljudi, op. ur.); kje boste našli v komunističnih demokracijah list, ki bi kot v Jugoslaviji objavil čez celo stran oglas za ameriško podjetje Pepsi-Cola; in kje drugod v socialističnih državah bo poklonila oblast najlepša zemljišča ob morski obali filmskim igralcem, kot se je to dogodilo Zofiji Loren, Kirku Douglasu, Doris Day in Franku Sinatri, ki so prejeli ob Jadranskem morju brezplačno najlepše kose zemlje, da si na njih postavijo svoje vile.

V Jugoslavijo prihaja vsako leto večje število tujcev, večina z avtomobili. Za letošnjo turistično sezono jih pričakujejo nad tri milijone. V lovu za devizami se nudi tem tujcem vse, tudi stvari, ki so nedopustne s strani socialistične morale. Pri Vrsarju v Istri imajo nudisti svoj otok, kjer so nemoteni v svoji želji živeti brez obleke; vedno več je nočnih lokalov, kjer se nudi tako zvani artistični program, t. j., kjer se plesalke slačijo do golega. Ti lokali so zlasti polni obiskovalcev iz sosednje Italije, ki v svoji državi takih nastopov ne dovoljuje. Ob vsej jugoslovanski meji, od Nove Gorice do Portoroža, mrgoli takih lokalov. Vse je tako neokusno in dostikrat tako prostaško, da je pred kratkim neki italijanski časnikar, ki je vse to gledal, nato dejal: »Jugoslovani so svoj komunizem tako prepojili s spolnostjo, da je od komunizma ostalo le še ime, vse pa vodi poltenost in iskanje nizkotnih užitkov.«

V državi je tudi osem igralnic za denar. Sedem jih imajo v zakupu tujci, eno pa vodi država. Igralnice morajo dajati državi 63 % svojega dobička. Eden pravovernih jugoslovanskih komunistov je iz nezadovoljstva nad takimi »kapitalističnimi« pridobitvami zagodrnjal: »Jugoslovanska zastava bi morala biti igralna karta.«

Komunistične države načeloma ovirajo tujcem vstop na svoje ozemlje in so do njih vsaj nezaupne, če ne še kaj več. Jugoslavija je že odpravila vizume za državljane 18 različnih narodov, od Mongolije do Švedske in Norveške do Avstrije in Italije. Jugoslavija se ne boji, da jo bodo tujci okužili s svojo miselnostjo; še več, zaradi naraščajoče brezposelnosti doma in v želji, da pride do tujih valut, dovoljuje svojim državljanom prosto odhajanje v zahodne države. Lani je na ta način Jugoslavija prejela od svojih ljudi 60 milijonov dolarjev, tujci, ki so jo obiskali, pa so ji pustili kar 105 milijonov dolarjev.

Jugoslavija je tudi prva komunistična država, ki je obnovila svoje diplomatske stike z Vatikanom. Cerkev je na podlagi sporazuma prejela več svobode za svoje delovanje, predvsem kar se tiče učenja katekizma in vzdrževanja semenišč.

Zlasti pa je nemarksistična zadnja jugoslovanska gospodarska reforma, saj pomeni obsodbo marksistično-leninističnih načel, ki so pripomogla, da je jugoslovansko gospodarstvo prišlo na rob propada. Z nasilnim podržavljanjem in odvzemom premoženja, je bilo uničenih brez števila manjših in koristnih ustanov ter podjetij, ki so bila vir resničnega blagostanja. Medtem ko so na zahodu že zdavnaj spoznali, da predstavljajo ravno srednja in manjša podjetja glavni vir blagostanja za državo, ne pa veliki železarski, jeklarski, petrokemični in elektromehanični obrati, so se pa do tega spoznanja v Jugoslaviji prikopali šele v zadnjem času. Začeli so pozivati ljudi, naj znova začno gojiti zasebno gostinstvo, dovoljujejo ponovno malo obrt, dà, govori se celo, da mislijo malo trgovino znova privatizirati. Pri vsem tem pa se, kar je največji paradoks, sklicujejo na Marksa, ko je dejansko vsem jasno, da je pri gospodarski reformi od Marksa ostalo le ime.

Ni čuda, če stari komunisti izigravajo Titovo gospodarsko reformo, kjer le morejo. Podzavestno čutijo, da jim spodnaša tla pod nogami. Ne bomo se torej čudili, da je bil Ranković odstranjen prav v imenu gospodarske reforme, saj je bilo jasno čutiti, da zlasti do sedaj vsemogočna UDBA ni simpatizirala z novim razvojem, ki bi prej ali slej prinesel več svobode tudi v notranje odnose v državi, kar bi sčasoma pomenilo razkroj policijske države, kakršna je Jugoslavija še danes.

KRIV JE SISTEM, NE POSAMEZNIKI

Ranković je moral iti, kakor pred časom Djilas ali kakor bi lahko šel Kardelj. Če bi bila Jugoslavija demokracija v zapadnem smislu, bi ljudska volja na volitvah že zdavnaj odločila, kakšen naj bo način življenja in gospodarstva.

Ker pa je Jugoslavija policijska država in diktatura ene stranke, se dá v njej vodilne ljudi odstraniti ne z volitvami, saj jih svobodnih ni, temveč s spletkami in udari znotraj stranke. V diktaturah te udare organizira ali voditelj stranke zoper podrejene kot je to ravnal Stalin v času svojih zloglasnih čistk, ali sodelavci, ki zrušijo voditelja, ki jim je zrastel čez glavo, kot je bil to primer s Hruščevom, ali pa se ena skupina podrejenih opre na šefa države ali stranke in odstrani neljube osebe iz druge skupine. Tak je bil primer z Rankovićem.

Ni bilo bolj idealne četvorice kot so bili v času revolucije in prva leta po njej Tito, Ranković, Kardelj in Djilas. Bili so si res prijatelji in drug drugega neomajno podpirali. Nato je odpadel Djilas. Ne zaradi želje po oblasti, temveč ker je bil pošten v svojih nazorih. Tito ga je moral žrtvovati, čeprav ga je ljubil kot svojega brata. Pravijo, da je jokal, ko je podpisal akt o njegovi aretaciji.

Ostala sta Ranković in Kardelj. Vse je kazalo, da bo Ranković tisti, ki bo Tita nasledil. Toda verjetno je svoje nasledstvo preveč brezobzirno in neprikrito pripravljal. Kardelj, njegov stari tekmec, je znal to dejstvo izkoristiti: opozoril je Tita, da se Ranković že čuti gospodarja v državi. Starejši ljudje to neradi slišijo, saj se vsi pridobljenih položajev krčevito oklepajo. Tito je Kardelju prisluhnil, povoda, da se Rankovića odstrani, ni bilo težko dobiti, zlasti ker dejansko UDBA z Rankovićem vred gospodarske reforme ni podpirala in tako je Tito žrtvoval še drugega iz nekdanje četvorice.

Kardelj je sedaj edini, ki še vlada ob Titu. Toda nihče ne ve, kakšna usoda čaka tudi njega. V Jugoslaviji so sprožili duhove, ki jih ne obvladajo več. Prej ali slej bodo ti duhovi rodili vihar. Želeli bi samo, da bi odnesel pleve, pustil pa kleno žito, saj razvalin, podrtij in uničenih družin ter eksistenc je sedanji režim v svojem 21-letnem obstoju nagrmadil že itak preveč.

Pred tridesetimi leti je v Španiji izbruhnila državljanska vojna

O španski državljanski vojni se je že mnogo pisalo. Bila je vojna dveh svetovnih nazorov: krščanskega in marksističnega. Zato je tudi bila tako krvava, tako dolgotrajna (trajala je skoro tri leta) in zahtevala toliko nedolžnih žrtev. Samo duhovnikov je bilo pomorjenih 17.000.

17. julija je minilo trideset let, kar se je dvignil general Franco zoper levičarsko vlado v Madridu, ki je vedno bolj padala pod vpliv komunistov in anarhistov ter dopuščala nasilje zoper vse, ki so bili usmerjeni protikomunistično.

Danes vemo, da je nastop generala Franca rešil Zapadno Evropo rdečega objema. Če je danes evropski zapad daleč proč od komunizma, ima pri tem nemale zasluge katoliška Španija, ki je krvavela zato, da drugim ni bilo treba okusiti komunističnih grozot.

V tistih letih je odšlo tudi iz naših krajev mnogo Slovencev, da se borijo na strani španskih republikanskih levičarjev. Ko so se vrnili, so postali jedro slovenske Osvobodilne fronte, ki si je zastavila isti cilj kot španska ljudska fronta: slovenskemu narodu vsiliti komunizem, ki mu je bil tuj po miselnosti in metodah. Pri nas je Osvobodilna fronta uspela, ker so ji pri tem pomagale posebne razmere ob koncu vojne. Danes, po 21 letih prihoda na oblast pa doživljajo slovenski komunisti polom na vsej črti; narod jih prezira in marsikdo si pri tem misli: »Škoda, da niso propadli kot nekdaj v Španiji! Marsikaj bridkega bi ostalo prihranjeno našemu ljudstvu!«

V zvezi s špansko državljansko vojno pa se spominjamo tudi članka, ki ga je napisal v reviji »Dom in svet« pod naslovom »Premišljevanja o Španiji« Edvard Kocbek. Zanj je bila vsega slabega v Španiji kriva katoliška hierarhija, komunisti pa idealni borci za novi red in nezmožni kakega zločina. S svojim člankom je prinesel razdor v katoliške kroge in premnogim mladim ljudem odprl pot v komunistične vrste. Sedaj ima, pozabljen in odstranjen, tudi on čas, da o tem članku premišljuje. Sadovi so, ki pričajo, kdo je imel prav v Španiji in kdo pri nas.

Val vročine

V ZDA na zahodu Skalnatih gora že dva tedna traja silna vročina, ki doseže tudi 40 stopinj. V New Yorku je zahtevala nad 1000 smrtnih žrtev. Mnogi delavci, zlasti tisti, ki delajo na prostem, so izostali od dela. V ZDA že dolga leta ne pomnijo take vročine v prvi polovici julija.

Romanje primorskih Slovencev v Einsiedeln

Vse je kazalo, da bo romanje primorskih Slovencev v Einsiedeln poteklo v znamenju sonca in vročine. Že v Trstu in Gorici je ob odhodu ozračje izžarevalo toploto, ki je spominjala na pasje dneve v avgustu. Drugo jutro, v ponedeljek, 4. julija, ko je romarski vlak privozil v Švico skozi simplonski predor, je vse napovedovalo, da bo sonce ostalo zvesto romarjem ves čas bivanja v deželi jezer, gozdov, pašnikov in s snegom pokritih vršacev. Govornik po radiu v vlaku je celo vedel povedati, da je nad zahodno Evropo greben visokega zračnega tlaka, torej lepo vreme zagotovljeno za več dni naprej. Kako je pa potem prišlo, bo pa povedala nadaljnje kronika dogodkov.

Vlak je z veliko brzino drvel ob reki Rodanu in puščal ljubka naselja za seboj. Naši romarji so mogli uživati lepote kantona Wallisa, francosko Vaud, ki se je eden zadnjih, že po Napoleonovem padcu, priključil švicarski konfederaciji. Spočetka so kraji nemški, pri mestu Sion (nemško Sitten) pa se začne ozemlje, kjer se francosko govori. Tudi vera se spremeni. Bolj ko se železna cesta bliža ženevskemu jezeru (Francozi mu rečejo Lac Léman), toliko bolj prevladujejo kalvinci, neke vrste francoski protestanti, ki imajo svojega početnika v Kalvinu (francosko Chauvin), kateri je svoje pristaše napolnil s čudno modrostjo: vsakdo je od Boga že od začetka določen (predestiniran) za pekel ali nebesa. Mrka je vera, ki tako uči in malo tolažbe nudi vernemu srcu.

Zato pa je bila pokrajina tem bolj vedra. Mimo je bilo mestece Martigny, od koder je pravličen dostop v kraljestvo Bele gore — Mont Blanca (4810 m) na francoski strani. Še vedno so se kot na filmskem platnu vrstili vinogradi, sadovnjaki in travniki.

Nato je zablestelo ženevsko jezero in ob njem svetovno znani grad Chillon blizu mesta Montreux, ki ga vidiš skoro na vsaki razglednici, ki Švico predstavlja. Ob jezeru je nato tekla pot. Najprej se je vlak za hip ustavil v Lausanni, v mestu vil in vrtov, nato pa zdrvel do Ženeve, kjer se jezero konča in reka Rodan spet odbrzi po svoji strugi daljnemu Sredozemskemu morju v objem.

PET UR V ŽENEVI

Ura je kazala 9,21 dopoldne, ko so naši romarji zapustili svoj vlak. Nenavadna vročina jih je zajela in sonce je peklo kot nekje v Sahari.

Pred postajo so čakali avtobusi. Vse bi bilo v redu, če bi jih bilo toliko, kolikor je odgovarjalo sedežev številu potnikov. Pa jih je bilo polovico manj. Tako so se naši vrli Slovenci stlačili vanje kakor delavci ob urah, ko v Trstu odhajajo v službo ali se vračajo z dela.

Avtobusi so nato vso skoro sedem stoglavo množico ponesli po ženevskih ulicah. Tisti, ki so stali, niso videli nič, tisti pa, ki so sedeli, ne dosti več, ker so jim stoječi zastirali pogled.

No, pa so naši ljudje vso stisko s prostorom brez godrnjanja prenesli. Videlo se je, da znajo nevšečnosti prestati v duhu pokore in v resničnem romarskem razpoloženju. Seveda, oddahnili so se vsi, ki so jih avtobusi izložili v pristanišču ob jezeru. Nato so ugotovili, da bi peš še lepše prišli kot z vozili. Vsaka skušnja nekaj stane.

Potem je prišel čas za ogled starega mesta nad izlivom reke Rodan iz jezera. Častitljivo stolnico, ki je v kalvinističnih rokah, so romarji pozdravili le od zunaj, prav tako je bilo treba le s pogledom ošiniti nekaj drugih mogočnih stavb, kajti bližal se je čas kosila in z njim druga nevščenost.

Vse je bilo dobro zamišljeno, kosilo naj bi bilo za vse v ogromni razstavni dvorani ženevskega velesejma, le tisti, ki so kosilo pripravili, so bili čudovito nerodni. Spet so se morali naši romarji oboroziti s potrpežljivostjo in v njeni moči so dočakali v teku dveh ur in pol vse, kar jim je bilo namenjeno. Seveda, za posamični ogled mesta je ostalo bore malo časa. In to je bilo res škoda, kajti Ženeva je zanimivo in slikovito mesto.

Že za časa Rimljanov je obstajala. Kasneje je spadala k Franciji; v njej je že omenjeni Kalvin začel svojo reformacijo zoper rimsko Cerkev, kasneje je bil v njej za škofa ljudomili sv. Frančišek Saleški, ki je prav ob stiku s krivoverci prišel do zaključka, da se več muh ujame na kapljo medu kot na liter kisa; leta 1814 se je Ženeva kot eden zadnjih kantonov vključila v Švico in od tedaj je njen mednarodni pomen vedno bolj rastel. Leta 1864 je bil tu ustanovljen Rdeči križ, po letu 1918. je postala Ženeva sedež Združenih narodov in še danes je pozorišče najbolj različnih mednarodnih konferenc. Trenutno šteje nad 200.000 prebivalcev in pomeni resnična vrata v srce Evrope, saj na njenem letališču pristajajo letala iz vsega sveta. Proti jugu vodi avtocesta proti Chamonixu in skozi predor pod Mont Blancom v dolino Aosta v Italiji; na zahod se usmerjajo cesta, železnica in reka Rodan proti Lyonu v Franciji, na severu je gozdnato pogorje Jura, proti vzhodu pa se razprostira zelena Švica, dežela gozdov, kmetij, pašnikov in brzic ter kristalno čistih potokov.

PROTI EINSIEDELNU

To smer si je izbral tudi romarski vlak. Ob 14,15 je odpeljal s postaje Cornavin. Nihče od romarjev ni ostal na cesti, vse je potekalo v redu, dobre volje ni manjkalo, tudi nevšečnosti so bile pozabljene.

Do Lausanne je pot tekla po isti progi kot ob prihodu v Ženevo, nato pa je dal vlak jezeru slovo, tudi mogočna veriga Alp se je skrila, in romarje je sprejela čisto nova pokrajina. Prijetno se je odpočilo oko na zeleni barvi dreves in zeleni preprogi skrbno obdelane zemlje.

Prišlo je mesto Fribourg, ki je sedež slavne katoliške univerze; nato se je kmalu pokazalo slikovito mesto Bern, sedež švicarske zvezne vlade. Ozemlje s francosko-govorečimi Švicarji se je umaknilo nemško govorečim, ki tvorijo dve tretjini švicarskega prebivalstva.

V Bernu je vlak krenil proti severovzhodu. Po dolinah je ovinkaril in si iskal ob rekah in potočkih pot proti slikovitemu mestu Luzernu ob štirikrakem Vierwaldstättskem jezeru.

Romarje je sprejela stara Švica, dežela prvih štirih kantonov, kjer je Viljem Tell dvignil zastavo svobode zoper Habsburge in se je ljudstvo vsa stoletja ohranilo zvesto katoliški veri.

Šest je kazala ura zvečer, ko je vlak zavozil na postajo v Luzernu. Tam je Slovence pričakoval drag gost: prof. dr. Alojzij Šuštar iz bogoslovnega semeništva v mestu Chur. Stopil je na vlak in nato po zvočnikih pojasnjeval kraje, ki so jih naši rojaki motrili iz drvečega vlaka. Opozoril jih je na goro Pilatus za Luzernom, od koder naj bi se bil po legendi Pilat iz obupa in zaradi pekoče vesti vrgel raz pečine v globine jezera; pokazal je na kraj, kjer se je leta 1933 ubila belgijska kraljica Astrida in stoji sedaj spominska kapelica; govoril je o slovitem hribu Rigiju ter o zgodovini prvotne Švice, ki se je rodila prav v teh krajih.

Vlak pa je vozil dalje. Od Vierwaldstättskega jezera je presedlal na jezero Zug in se ustavil na postaji Arth-Goldau. Od tam gre stranska proga v Einsiedeln, ki leži 900 m nad morjem, v pravem planinskem svetu. Spon je 50%, zato so vlakovno kompozicijo razdelili v dva dela. V razdobju desetih minut je močna električna lokomotiva vseh enajst vagonov potegnila na postajo v Einsiedeln.

Mogočni so bili občutki, ki so prevevali vse romarje, ko so zagledali cilj svojega potovanja in videli svoje hrepenenje uresničeno. Hitro je vsakdo našel svoj hotel, ki mu je bil določen, in ko je bila večerja pri kraju, se je vsa slovenska družina zbrala okrog čudodelne podobe, da svojo Mater prvič pozdravi.

Pesem je zavrila po svetišču, srca so zadrhtela, molitev je zažuborela z ustnic, duše pa je zajelo občutje tihe sreče. Romarji so začutili, da so prišli v dom svoje Matere in da so dobrodošli v njeni hiši.

Nato pa je bilo treba misliti na počitek. Ena noč na vlaku in en dan vožnje po Švici, vse to je prispevalo, da je krepčilni spanec hitro objel vse romarje v svoje peruti. Vsi so legli k počitku v zavesti, da jih čaka naslednje jutro veliko srečanje z nebeško Gospo in da bo naslednji dan dan molitve, pesmi in proslavljanja božje Matere. Ponoči je nevihta očistila ozračje in ko je zjutraj zadonel ob petih in pol zvon iz lin zvonika v svetišču, so naši romarji že v dolgih vrstah speli proti vhodu v cerkev in se zgrinjali okoli prvotne kapelice. Začel se je veliki dan.

Sv. oče v Castelgandolfo

Več tisoč oseb je na trgu sv. Petra pozdravilo sv. očeta, ko je zapustil Vatikan na poti v svoje letno bivališče v Castelgandolfo. V Castelgandolfu so sv. očeta pozdravile oblasti ter velika množica vernikov, katerim je sv. oče podelil svoj blagoslov. Dejal je tudi, da boto ti dnevi zanj dnevi dela in zbranosti, kajti sv. Cerkev ne pozna počitka.

Iz Slovenije

Obsodba zaradi razrušene cerkve

14. marca t. l. se je zrušila v kraju Odranci v Prekmurju kupola cerkve, ki so jo zgradili vaščani pod vodstvom svojega župnika ter pokopala pod seboj več ljudi. 8 oseb je pri tem zgubilo življenje.

Okrožno sodišče v Murski soboti je 16. julija v zvezi s to nesrečo izreklo svojo sodbo ter proglasilo za krivce nesreče univ. prof. Stojana Globočnika iz Ljubljane, češ da je vedel za spremenjeni način gradnje in ni obvestil o tem župnika; tudi župnik je bil obtožen sokrivde, češ da ni poskrbel za stalno strokovno nadzorstvo na gradbišču; zidarski mojster Martin Horvat pa naj bi bil kriv samovoljnosti, ker da ni uporabljal predpisane mešanice za vezivo opeke in se ni posvetoval z ing. Globočnikom pred začetkom pomembnejših etap gradnje.

Ing. Globočnik je bil obsojen na dve leti zapora, zidarski mojster Martin Horvat na poldrugo leto, župnik Alojz Kozar pa na deset mesecev.

Katoliške šole v ZDA

V ZDA je bilo letos vpisanih v različne katoliške šole nad 5.700.000 gojencev. Številka predstavlja nov rekord v razvoju katoliškega šolstva v ZDA.

Duhovne vaje za dekleta bodo v uršulinskem samostanu v Gorici od 18. avgusta zvečer do 22. avgusta zjutraj. Vodil jih bo g. Stanko Kavalar, izseljenski duhovnik v Franciji.

Slovenski zavod v Rimu

Dne 28. oktobra 1965 je bil ob navzočnosti vseh treh slovenskih škofov slovesno otvorjen novi »Slovenski zavod« (Collegium Slovenicum) v Rimu. Namen ustanove je, da druži v svojih prostorih vse slovenske bogoslovce in duhovnike, pa naj pripadajo domovini, zamejstvu ali deželam, kjer prebivajo naši izseljenci, ki obiskujejo višje bogoslovne študije na raznih papeških univerzah v Rimu in ki se v središču krščanstva pripravljajo na delo med svojim ljudstvom.

Ob zaključku prvega šolskega leta je vodja zavoda msgr. Maksimilijan Jezernik poslal krajevnim sodelavcem poročilo o delu in uspehu Slovenskega zavoda, iz katerega posnemamo nekaj misli:

Letošnji gojenci zavoda so dosegli odlične šolske uspehe in zapustili v misijonski hiši »Consolata«, kjer so to leto gostovali, najlepši vtis. Denarna zbirka za nakup stavbišča v Rimu in za gradnjo zavoda, ki se zdaj vrši po vseh krajih zemlje, kjer biva slovenski človek, lepo napreduje. Osrednji odbor je po pregledu 15 gradbenih prostorov, potem ko se je posvetoval z nakupnimi izvedenci in gradbenimi strokovnjaki ter dosegel pristanek najvišjih krogov, kupil zemljišče 5 hektarjev, kjer se bo zgradil bodoči Slovenski zavod.

Letos, na praznik sv. Cirila in Metoda je bila podpisana nakupna pogodba. Po podpisu so odborniki in ožji sodelavci odšli na »otok slovenske zemlje v Rimu«, da bi s prisrčno molitvijo izprosili od Boga blagoslov nad novo slovensko ustanovo. Z vzklikom: »Kraljica Slovencev, prosi za nas! Sveta brata Ciril in Metod, prosita za nas!« so stopili na zemljišče, ki naj postane dom svetosti in izobrazbe, v katerem se bo vzgojilo veliko svetih in izobraženih duhovnikov, ki bodo katoliški veri v oporo, Slovencem v korist in ponos, Bogu v čast.

Zavodovo gradbišče v Rimu je tako kupljeno. Zdaj gre za zbiranje denarja, da se dolg odplača in zgradi poslopje.

Msgr. Jezernik takole piše v svojem poročilu:

Šolsko leto, ki so ga cerkveno otvorili slovenski škofje med zasedanjem drugega vatikanskega cerkvenega zbora, je pri kraju. Po zaslugi dobrotnikov, ki ne želijo, da bi objavili njihova imena, se nismo dotaknili vsote, ki prihaja od vseh strani za gradnjo novega zavoda.

Naj Bog povrne vsem, ki so nam pomagali. Hvaležni so Vam gojenci, hvaležna Vam je domovina, hvaležni so Vam slovenski škofje. Hvala vsem vernikom, ki so nas spremljali z molitvijo, večkrat tudi z žrtvijo in trpljenjem. Njihove žrtve so nam prinesle božjega blagoslova. Gojenci so vsak dan opravljali posebno molitev za dobrotnike.

Bog povrni ameriškemu nadškofu za šest-milijonski dar, ameriškemu monsinjorju za 2 in pol milijona; gospodični B. za 3 milijone; duhovnikom, ki so darovali po milijon, primorski gospodični za pol milijona; umirajoči vdovi, ki zapušča dva milijona; gojenkam šolskih sester v Trstu, katere so poslale 10.000 lir, ki so jih zaslužile s petjem; slovenski materi, ki je potegnila iz stare škrinje sto tisoč lir »za slovenskega duhovnika«, rimskim Slovencem, ki kar tekmujejo pri zbiranju.

Na podlagi tega konkretnega odgovora vernikov na klic slovenskih nadpastirjev, da bi pomagali pri gradnji slovenskega zavoda v Rimu, smo kupili na sv. Cirila in Metoda dan zemljišče, kjer bomo gradili stavbo. Imena vseh, ki bodo darovali za zemljišče, bodo napisana na poseben papir in jih bomo vzidali v vogelni kamen.

Bog plačaj vsem! Hvala za vse! Molite, da bi Bog blagoslovil naše delo!

Goriški Slovenci so še vedno velikodušno podprli dobrodelne ustanove, zato ne bodo stali ob strani, ko gre za Slovenski zavod v Rimu, ki je res izrednega pomena za slovensko ljudstvo, pa naj živi kjer koli. Vsekdar v zgodovini so doživljali, da jim je bil duhovnik največji prijatelj, ki jih je zvesto spremljal na poti življenja, da so živeli krepostno in častno, in jim dvigal pogled proti nebu, kjer jih čaka večna sreča. Delo in žrtev za svete in izobražene duhovnike je najboljša naložba na božjo banko, najlepši doprinos časni in večni sreči svojega ljudstva.

(Denarne prispevke lahko naslovite ali naravnost v Rim (Msgr. Maksimilijan Jezernik, Via di Torre Rossa 40, Roma) ali pa na nadškofijsko pisarno v Gorici (Dr. Rudolf Klinec, Curia Arcivescovile, Gorizia).

Dr. Rudolf Klinec

Verska nestrpnost na Poljskem

Komunistične oblasti na Poljskem so zadale slovesnostim tisočletnice pokristjanjenja Poljske nov udarec: odredile so, da ne sme kopija podobe čenstohovske Matere božje več obiskovati posameznih krajev, temveč ostati za glavnim oltarjem stolnice v Varšavi. Varšavski list »*Življenje*« je obdolžil cerkvene kroge, da so izrabili potovanje kopije čenstohovske Marije za politične demonstracije.

Težave so se pričele že pred nekaj tedni, ko so policijske oblasti na potu iz Lublina v Čenstohovo zaustavile posebni avtomobil, ki je vozil kopijo milostne podobe ter zahtevale od vozača, pavlinskega patra, da pokaže svoje dokumente. Ob drugi priliki so iste oblasti zahtevale, da mora biti zagrnjeno okno na avtu, ki vozi kip. Ko je kasneje kip v spremstvu kardinala Wyszynskega potoval proti Varšavi, so spet policisti ustavili konvoj za tri in pol ure, zahtevali od vozača vozno dovoljenje, nato pa enostavno avtomobil s podobo vred odpeljali v Varšavo, spremstvo pa pustili na cesti.

Od tedaj je podoba Matere božje v »hišnem zaporu«. Oblasti ne dovolijo več, da bi potovala ali obiskovala posamezne kraje ali cerkve. Zato pa tembolj verniki obiskujejo varšavsko stolnico, kjer je podoba konfinirana in jo častijo dan in noč.

Kardinal Wyszynski je na novi izbruh komunistične histerije kratko odgovoril v mestu Sandomierz z besedami: »Znano jim je, da ima proslavljanje tisočletnice Poljske izključno verski značaj; oni nam hočejo dati sicer političen pečat, a ljudstvo dobro ve, za kaj gre. Cerkev ne zlorablja svojih slovesnosti v politične namene, pač pa bi rade oblasti dale tem proslavam vsebino, ki je mi nismo nikdar ne hoteli ne želeli.«

RANKOVIĆ je dobil naslednika

Jugoslavija ima od prejšnjega četrtka dalje spet svojega podpredsednika. Na skupnem zasedanju vseh petih zborov zvezne skupščine je bil soglasno izvoljen na mesto odstopivšega Aleksandra Ranković Koča Popović, zvezni poslanec ter član odbora za zunanje zveze in mednarodne odnose.

Pred tem je zvezna skupščina brez pripomb odobrila pismeno sporočilo Rankovića, ki je imelo naslednjo vsebino: »Iz znanih razlogov nisem več zmožen opravljati funkcije podpredsednika socialistične federativne republike Jugoslavije in zato dajem ostavko ter prosim zvezno skupščino, da to ostavko sprejme.«

Koča Popović je Srb po rodu in ima sedaj 58 let. Je univerzitetno izobražen, saj je diplomiral v Parizu na znani univerzi Sorbonni. Že leta 1933 je postal član komunistične partije, v letih 1937 do 1939 pa je sodeloval v španski državljanski vojni kot topniški poročnik španske republikanske armade. Po zlomu Jugoslavije se je pridružil Titu, postal že leta 1941 v decembru poveljnik prve proletarske brigade, sodeloval s sovjetskimi četami leta 1944 pri zavzetju Beograda, v zadnjih bojih pred koncem vojne pa poveljeval II. armadi. Do leta 1953 je bil nato kot generalpolkovnik načelnik generalnega štaba jugoslovanske vojske. Po letu 1953 pa je prevzel zunanjepolitični resor ter zastopal Jugoslavijo zlasti na sedežu Združenih narodov v New Yorku.

Koča Popović velja v mednarodnem svetu za kulturnega človeka, ki zna fino nastopati in biti tudi do svojih idejnih nasprotnikov strpen in obziren. Prav zato ne bo dosegel vpliva, ki ga je imel Ranković na notranjepolitične razmere v državi. Ravno to pa sta si želela tako Kardelj kot Tito, ko je bil predlagan na Rankovićevo mesto.

Fanfani v Turčiji

Italijanski zunanji minister Fanfani je v ponedeljek uradno zaključil svoj obisk v Turčiji, v torek se je pa sestal še s člani italijanske skupnosti, ki prebivajo v tej državi.

Po razgovorih je bilo izdano skupno poročilo, kjer je govora o pomenu atlantskega zavezništva v okviru NATO-organizacije, poleg tega pa je poudarjeno obojestransko zadovoljstvo, da se odnosi z vzhodnimi državami zadovoljivo razvijajo in da je treba s tem prizadevanjem nadaljevati, ker služi utrjevanju miru na svetu. V poročilu je omenjeno tudi ciprsko vprašanje, pa zelo previdno, kajti Italija vzdržuje z Grčijo zelo dobre odnošaje.

Fanfani je omenil, da se bodo razgovori prihodnji mesec nadaljevali v Rimu, kamor bo prišel na Fanfanijevo povabilo turški zunanji minister Caglayangil. Tudi je Fanfani navzočim časnikarjem povedal, da bo njegovo prihodnje potovanje v Varšavo služilo stvari miru in sproščenju mednarodne napetosti.

Nove takse za podporo šol v Italiji

Vlada je odobrila povišek takse IGE na brezalkoholne pijače, mineralno vodo in električno energijo za gospodinjske potrebe (industrijalno). S temi dohodki bo krila izdatke petletnega načrta za šole. Dohodki IGE se bodo z novimi taksami zvišali za 15-16 milijard. Petletni šolski načrt predvideva 1200 milijard izdatkov. 600 milijard je določenih za povečanje učiteljskih moči, 50 milijard za štipendije potrebnim dijakom, nad 35 milijard za knjige ubožnejšim dijakom srednjih šol in 20 milijard je določenih za izobrazbo odraslih oseb. Družinski izdatki se bodo z novimi taksami zvišali za okrog 600 lir mesečno. Industrijalni tok se bo zvišal od 50 stotink za kilovat na 5 lir.

Dopis iz Dolenjske

»Z verouukom imamo silne težave. Včeraj je prišlo k pouku komaj pet otrok. Vodstvo šole skrbno pazi, da so otroci v šoli do odhoda avtobusa, čeprav nimajo pouka. Lahko se igrajo na vrtu, lahko gredo v trgovino, v gostilno, samo k verouku ne. Ko avtobus odpelje, so svobodni — tudi za verouk. V nedeljo so me neki starši obvestili, da njih otrok ne bo hodil več k verouku, ker tiste otroke potem v šoli strožje sprašujejo in dobijo potem slabe ocene. Učitelj jim je pikro oponesel: »Če se lahko učiš verouk, potem bi se tudi za šolo lahko boljše pripravil.« To je bila verjetno reakcija na moj predlog, naj otroci, ki so vpisani za verouk, ne čakajo na šolski avtobus, ker da bom jaz preskrbel za avtomobile, da jih odpeljejo domov. Zdaj mi ostaja za pouk verouka le še nedelja. Toda, kako naj vse delo obvladam? Ob osmih in pol imam sv. mašo doma; sledi verouk. Ob desetih in pol je doma druga sv. maša, potem spet verouk. Ob eni in pol dopoldne večernice daleč proč v drugi fari, ki nima duhovnika. Potem znova verouk. Ob 4. popoldne spet doma sv. maša in po maši verouk. Ves ta verouk je samo za štiri nižje razrede. Za višje razrede, ki bi bil še bolj potreben, bom moral tudi ob nedeljah še najti čas, toda sprašujem se, kdaj in kako. Čutim, da mi pojemajo moči in novih naporov ne bom več zmogel... Da bi imeli vsaj učbenike, pa žal nimamo ničesar za višje razrede!«

Tretji tabor slovenske katoliške zamejske mladine v slikah

Zadnjič smo objavili kroniko prireditev d 3. taboru slovenske katoliške mladine zamejstvu. Danes dopolnjujemo to poročilo še z nekaterimi ugotovitvami in slikami s tabora, katere je posnel M. Majna.

Višek tabora je bil vsekakor v prireditvi na Repentabru, ki je bila letos ružena z vsakoletnim repentaborskim borom. Udeležba je bila večja kot prejšnja leta, vreme je bilo pač izredno lepo, animanje zanjo pa je bilo toliko večje rav zaradi mladinskega tabora.

Radi bi omenili še posebej, da je bil rispevek koroške mladine pri prireditvi elo velik in kvaliteten, ki bi prišel še nogo bolj do izraza v zaprtem prostoru pri tem mislimo posebno na zelo medodiozne pesmi, ki so jih peli Koroški finimi pianissimi). Prof. Cigan je izvabil iz zborov izredne finese in jih razgibal močne in viharne variacije. Prav tako navdušili »Veseli študentje«, čeprav mo opazili v sestavi nekatere spremembe: pomlajen ansambel je znova pritegnil poslušalce.

Med pevskimi zbori nas je zlasti navdušil moški zbor iz Gorice, ki ga suvereno odi g. Zdravko Klanjšček. Že dolgo nismo slišali zbora, ki bi zapel tako kot je pel ta zbor Oj, Triglav, moj dom, kako krasan! Zelo prijetno nas je presenetil avtski zbor iz Trsta pod vodstvom prof. upančičeve. Mladosten in ubran je.

Presenetil pa nas je tudi novi zbor »Fantje izpod Grmade«, ki je menda šele astal, a je zelo pogumno stopil pred množico in prijetno zapel. Ugajala je samozavest vseh pevcev, in čeprav zbor ni številen, je vsak pevec toliko bolj čutil svojo odgovornost. G. Ivo Kralj, ki zbor vodi, je lepo razgibal pesmi, ki jih je izbral za nastop. Upamo, da bomo lahko spet kmalu poslušali ta zbor, morda prav v nabrežinskem koncu, o katerem pravijo, da je kulturno preveč utihnil.

Folklorna skupina Slovenskega kulturnega kluba je zelo prijetno popestrila spored prireditve. Opazili smo, da pleše vedno bolj sigurno in da se ujema mimika in smeh s plesnim korakom. Ti nastopi so pomenili prijeten oddih.

Ponovno pa moramo opozoriti na dovršeno igro Slovenskega odra, ki je v lahkotni spored kanil drobec velike misli in skrbi: Kaj bi bilo, če bi bila spet vojna! In da je v pretresljivih prizorih igralec za igralcem nekako izkričal tisto, kar je omenil v pozdravu Drago Štoka, ko je zaklical, da želi mladina izraziti svoje delo za mir in da glasno kliče: Nikoli več vojne!

Ponovno bomo pisali o delu v seminarjih, v katerih je naša mladina razmišljala o svojih nalogah, ki jo čakajo in katere mora reševati v luči II. vatikanskega koncila.

Koroška mladina se je potem odpeljala preko Ljubljane v domovino. V Ljubljani so bili katoliški mladinci sprejeti od slovenskih državnih oblasti. Nato jih je sprejel ljubljanski nadškof dr. Jože Pogačnik v škofijski palači in se z njimi dalj časa zadržal v razgovoru. Udeležence tabora je sprejel tudi avstrijski konzul v Ljubljani in jim izrekel dobrodošlico na poti domov.

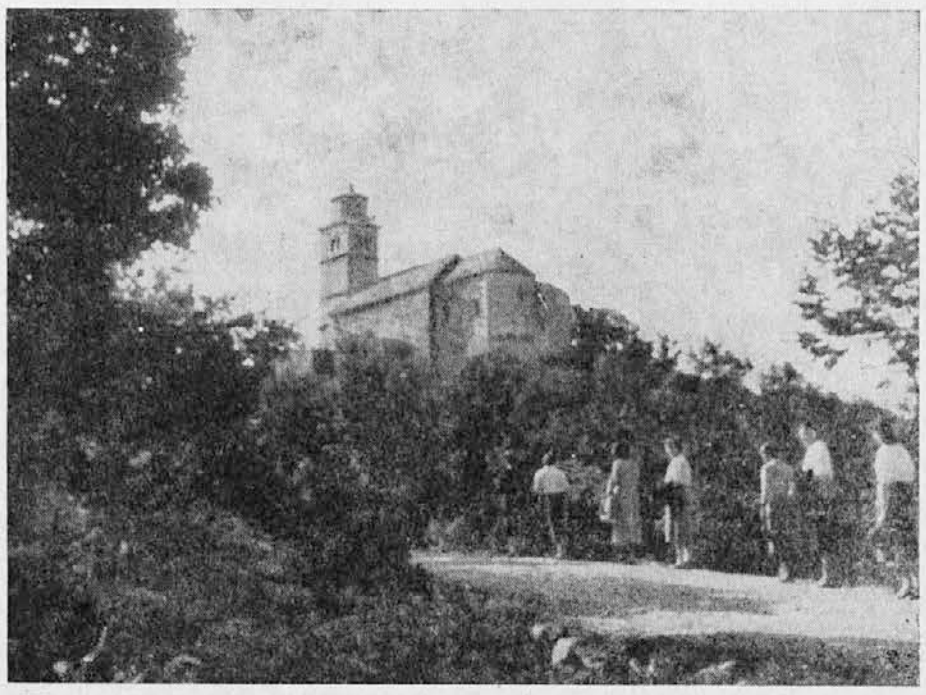

Slikovita cerkev na Repentabru, kjer se vrsto let zbirajo katoliški Slovenci s Tržaškega in Goriškega na svojih prosvetno-kulturnih prireditvah

Prebral jim je tudi pozdravno brzojavko avstrijskega zunanjega ministra dr. Tončiča, ki je bil informiran o njihovi udeležbi na taboru zamejske mladine v Trstu in jim želel uspeh in srečen povratek na njihove domove.

Koroščci so zdaj že doma, tržaška mladina in mladina z Goriškega pa je tudi znova pri svojem delu ali se odpravlja na počitnice. Želimo vsem prijeten oddih in še mnogo takih lepih in velikih dni kot smo jih doživeli na zadnjem taboru.

ZAHVALA VSEM OB TABORU ZAMEJSKE MLADINE

Organizacijski odbor za mladinski tabor se vsem, ki so nam materialno pomagali, da smo mogli uspešno pripraviti tabor, iskreno zahvaljuje.

Zahvaljuje se vsem, ki so sodelovali v seminarjih in vsem, ki so na osrednji prireditvi nastopili.

Iskrena hvala vsem, ki so pomagali pri organizaciji tabora, vsem, ki so z dobro besedo in nasvetom pripomogli do lepega uspeha tega srečanja.

Lepo zahvaljeni vsi, ki so spremljali tabor ali se udeležili prireditev ali so mladino počastili na sprejemu, ki smo ga pripravili v pozdrav Koroščev in Goričanov.

Vsem najlepša zahvala.

MARINO KOKOROVEC,
predsednik organizacijskega odbora

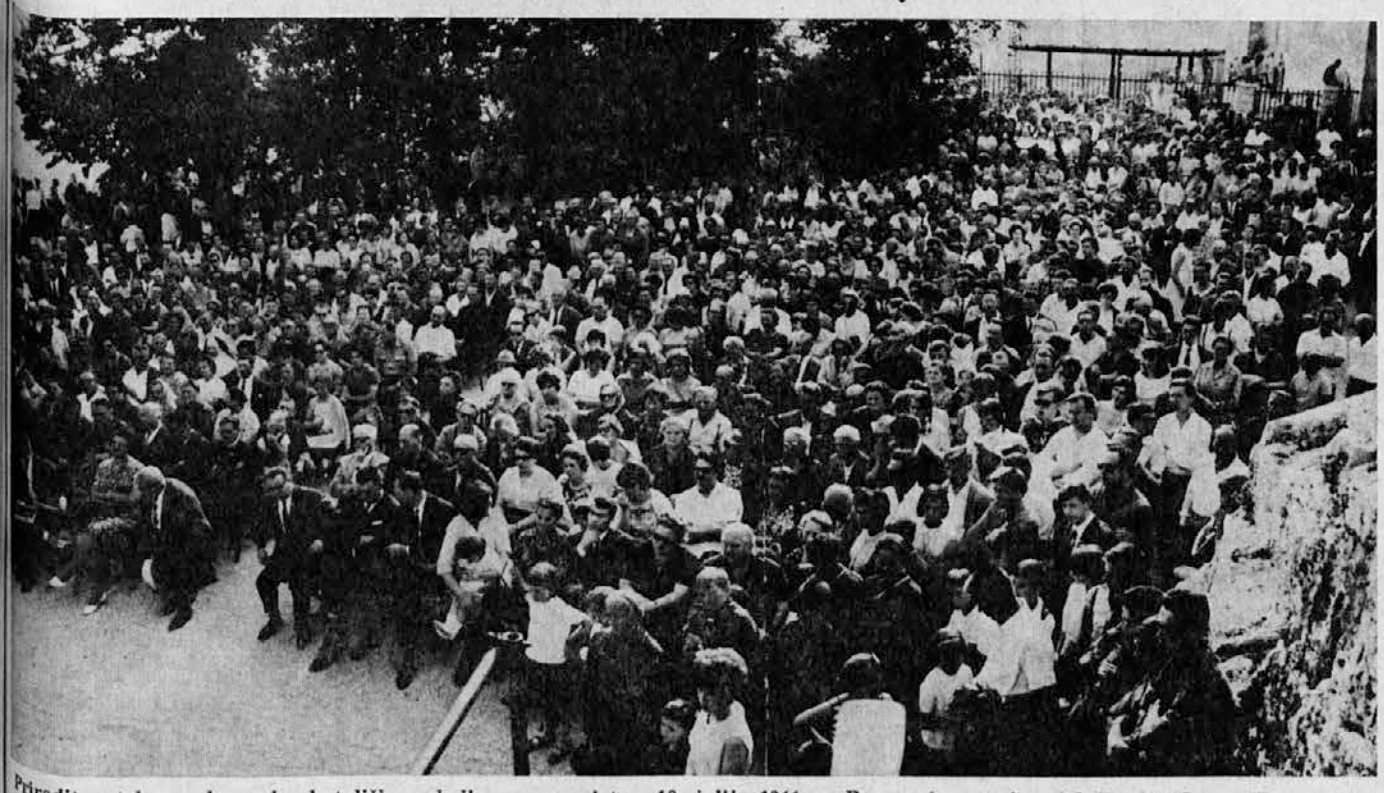

Prireditve tabora slovenske katoliške mladine v zamejstvu 10. julija 1966 na Repentabru se je udeležilo izredno veliko število naših rojakov, ki so v celoti napolnili lepi prostor med svetiščem in župniščem ter tako dali vsej prireditvi res mogočen izraz.

Romanje goriških Slovencev na Sv. Višarje

Skoraj ne mine leto, da ne bi goriški Slovenci poromali na Sv. Višarje. Tudi letos smo hoteli ostati zvesti tej tradiciji, zato smo se preteklo nedeljo pod vodstvom p. Fidelisa odpeljali na to lepo božjo pot.

Vreme ni bilo ravno ugodno; med potjo nas je nekaj časa spremljal dež. A kaj je to romarjem, ki hite k Mariji, svoji nebeški Materi, da ji izkažejo svojo ljubezen in potožijo svoje težave? Zato dobre volje kljub dežju ni manjkalo in veselega petja tudi ne.

Naša romarska družina je bila precej številna. Sestavljali so jo romarji iz mesta in okolice, pa tudi od onstran meje; dá, celo daljna Argentina je bila zastopana, saj je bila med nami ga. Anica Kraljeva, ki je po dolgih letih izseljenstva obiskala domače kraje.

Ko smo se z žičnico povzpeli na Sv. Višarje, nas je gori presenetila gosta megla, ki se je vlekla okoli višarskih vrhov, gričev in hiš ter nam zastrla pogled naokoli. Ko pa smo pokleknili pred višarsko Marijo, smo pozabili na meglo in mraz, saj nam je bilo pri srcu toplo kakor otroku, ki se zateče v materino naročje.

Večerno sv. mašo je p. Fidelis daroval za pok. Tomaža Kralja, najmlajšega sina ge. Anice, ki se je meseca januarja smrtno ponesrečil v argentinskih gorah. Med sv. mašo so romarji zbrano molili in prepevali lepe Marijine pesmi. Zaradi slabega vremena ni bilo običajne procesije z lučkami. Kaj kmalu je zunaj vse potihnilo; utrujeni smo se porazgubili po zavetnih prenočiščih in legli k počitku.

Tudi naslednjega dne nam vreme ni bilo naklonjeno. Zato smo pa čas prebili večinoma v cerkvi. Romarsko sv. mašo je opravil mlad frančiškan s Kostanjevice, ki je imel tudi kratko, lepo pridigo. Radi smo ga poslušali, saj je govoril o Mariji in so njegove besede vlivale v naša srca zaupanje in ljubezen do Nje.

Izlet k Belopeškim jezerom, ki je bil tudi vključen v romarski program, je zaradi slabega vremena odpadel. Namesto tega smo se na povratku ustavili v Tricesimu in obiskali tamkajšnje prelepo svetišče Marije misijonarke. Tu smo imeli našo popoldansko pobožnost, med katero smo seveda spet molili in prepevali.

Na nadaljnji poti smo se ustavili še v Vidmu, kjer smo obiskali novo, moderno kapucinsko cerkev in romarsko svetišče milostne Matere božje.

Po kratkem oddihu smo se končno odpeljali proti Gorici. Bilo je še svetlo, ko je avtobus privozil na Travnik.

Vreme nam je res nagajalo, vendar je bilo naše razpoloženje kljub temu vedro in prijetno. Vtisi, ki smo si jih nabrali na božji poti, nam bodo svetili v temo vsakdanjih skrbi kakor lučke, ki jim Marija s svojo dobrotno roko priliva olja dan za dnem, uro za uro, da bi ostali zvesti Njej in njenemu božjemu Sinu, pa tudi naši mili slovenski govorici.

-a -i

RADIO TRSTA

Spored za teden od 24. do 30. julija 1966

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 10.15 Od nedelje do nedelje na našem valu. — 11.45 Oddaja za najmlajše: »Rdeči labod« (4). — 12.00 Nabožna glasba. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.30 »Portret neke žene«, drama v enem dejanju. — 17.00 Popoldanski ples. — 20.30 Iz ustvarjalnosti Karla Boštjančiča. — 22.45 Antologija jazza.

Ponedeljek: 11.45 Trije ansambli, tri dežele. — 12.15 Počitniška srečanja, pripravil Saša Martelanc. — 13.30 Znane melodije. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 19.15 Iz ženskih tednikov in revij. — 21.00 Peter Cornelius: »Bagdadski brivec«, komična opera v dveh dejanjih. — 23.00 Mali bar: Igra Trio Billa Evansa.

Torek: 11.45 Popevke treh rodov. — 12.00 Iz slovenske folklore: Lelja Rehar: »Nuono, pouvejte n'm anuo praucuo«. — 17.20 Glasba za vaš tranzistor. — 19.15 Spoznavajmo naravo, napisala Mara Kalan. — 19.30 Slovenske polke. — 20.35 Italijanski ansambli lahke glasbe. — 21.00 Gore v slovenski literaturi: France Avčin: »Monte Rosa - Nordend«. — 21.20 Iz niza javnih koncertov Radia Trst v sezoni 1965-66. Pianist Claudio Gherbitz. — 21.50 Paberki iz diskoteke.

Sreda: 11.45 Glasbila in barve. — 12.15 Turistični razgledi, pripravil Franc Orožen. — 13.30 Glasba iz filmov in revij. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 19.15 Sodobne bolezni: Gianfranco Garavaglia: (4) »O občutku tesnobe, ki lahko postane bolezen«. — 20.35 Zvočne razglednice. — 21.00 Simfonični koncert orkestra RAI-a iz Rima. V odmoru (približno ob 21.30) Iz pesniških gajev: Niko Grafenauer.

Četrtek: 11.45 Trije glasovi, trije slogi. — 12.00 Josip Jurčič: Deseti brati (8) »Martinkova izpoved«, priredba Martina Jevnikarja. — 17.20 Glasba za vaš tranzistor. — 18.30 Slavni solisti: Pianist Geza Anda. — 19.00 Zlata skrinjica. Otroške pesmi in skladbe. — 19.40 Zbori Furlanije-Julijske krajine: Zbor »Costanza e Concordia« iz Rude. — 21.00 »Pot do srca«. Veseloigra v enem dejanju.

Petek: 11.45 Orkestri lahke glasbe. — 12.15 Žena in dom, pripravila Jadviga Taljat. — 13.00 Glasbeno potovanje. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 18.30 Slovenski solisti: Sopranistka Ileana Bratuž-Kacjan, pri klavirju Silva Hrašovec. — 19.15 Umetnostne galerije v Italiji: Milko Bambič (5) »Pinakoteka Ambrosiana v Milanu«. — 21.00 Koncert operne glasbe orkestra RAI-a iz Milana. — 22.00 Sindikati v moderni državi: Pietro Rescigno: (4) »Nastanek sindikalizma: sodelovanje in borba».

Sobota: 11.45 Vokalni ansambli. — 12.15 Živalstvo Jadranskega morja: Tone Penko: »Živali s hišico«. — 15.30 Zbor Glasbene Matice iz Clevelanda. 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste. — 16.20 Danilo Lovrečič: »Številka 88«, delo nagrajeno na natečaju RAI Italijanske radiotelevizije 1965 za izvirne slovenske novele. — 19.15 Počitniška srečanja, pripravil Saša Martelanc. — 21.00 Josip Jurčič: »Deseti brat« (9) »Kvasa zapro, Piškav izgine«, priredba Martina Jevnikarja. Izvajajo dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu.

Ravnateljstvo nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici sporoča, da se vrši vpisovanje v I. razred iste šole do 25. julija vsak dan od 8. do 12. ure.

ANTON VAN DE VELDE

Srce zmaguje

32

NOTARSKE ZADEVE. - SKUSNJAVE. BLAGAJNA IN KREDENCA

Debelo Neto so pokopali. S težavo so spravili široko krsto po ozkih polžastih stopnicah na Wolvesti. Po pogrebu se vzame od nekod neotesan fantè, da bi malo počenčal v mračni štacunici.

»Jaz sem namreč Lowie, sin rajne Nete, gospod — prišel sem zaradi dediščine, vidite, rad bi vedel, kaj vse je mati zapustila.«

»Da,« pravi Jon, »za to morate h kakemu notarju.«

Lowie o takšnih rečeh nič ne razume, toda prstov takihle notarjev se marsikaj prime.

»In vendar bo najbolje, da se vse skupaj tako uredi, Lowie.«

Ali bi šel gospod Gerrits z njim? In Jon gre z njim.

Pod blazino rajne Nete je našel Lowie pisemski zavitek. Izroči ga notarju. »In potem tiči še pet tisoč frankov v neki škatlici za cigare, gospod.« Opravek je prav kratek. Trije dediči so: Lowie, Franc in Kristina.

»Že, gospod, toda Franc je v Ameriki.«

»Mu bomo pisali,« pravi notar.

»In Kristina je čolnarka na nekem čolnu na Renu . . .«

»Ji bomo pisali; vam je dovolj jasno?«

Lowie molči. Zoper tega sivega bradača nič ne opraviš.

»Pa še eno,« — to mora ven — »še eno, gospod notar, kdaj lahko dobim svoje ficke?«

»Vas bomo obvestili!«

Opravljeno. Ko sta zunaj, bi Lowie rad povabil Jona na šilce žganja. »Tu na vogalu, pridi! Poplakniti moram svoje razburjenje.«

Toda Jon se zahvali. »Imam še veliko posla, Lowie.«

Na Smitsstraati sreča Nanda.

»Hej,« vpije Nand že od daleč, »v Hobokenu je stavka!«

Jon duha alkohol. »Tako, Nand, pa zato nisi ravno žalosten videti?«

»Mi še na mar ne pride! Lahko me, preteto nazaj, nekam pišejo, lopovi!«

Jonu prihaja slabo ob tem. Fej. Rad bi brž dalje. »Pridi kaj naokoli, Nand, ko se boš prespal. Pojdi zdaj spat.«

Toda Nand noče spat. »Preteti umazanci v tovarni naj vedo, koliko je ura. Pústi me pri miru« — in se Jonu iztrga — »sàj, naša Marija norí. To so ji naredili v bolnišnici! Vsi skupaj so prasci! Vrat bi jim bilo treba zaviti!«

Tako se pametno ne moreš razgovarjati. Jon gre dalje in sliši Nanda, kako še venomer robanti. Zdaj pa se oglasi divji, presunljiv trušč po tesni ulici; električen klavir je začel na lepem razbijati. Ali se je prebudil in se ustrašil Nandovega razsajanja.

Doma sedi Greeta za mizo in tuhta. Peerken drsi po pôdu in meče svojega medvedka v Lientjino zibelko. Smejeta se in vpijeta. Greeta ju ne sliši. Jon jo bežno pogleda in potem je za hip tišina med obema odraslima človekoma in Jon vidi, kako poizi njegovi ženi nekaj solz po licih. To je eden izmed tistih hipov, ko izgubi beseda svoj pomen. Jon je sédel tik k njej za mizo in potegne zdaj njeno glavo narahlo k sebi.

»Pripoveduj vendar, Greetje, pripoveduj no vse, brez besed, tako popolnoma na samem s svojo bridkostjo.«

»Li-lje!« trobenta Peerken.

»Pee-pee,« vreščí Lientje.

In sta jima malčka spet v tolažbo. Greeta se nasmehne, pogleda svojega moža, nato pa najprej enega, potem drugega svojega otroka in najde pri tem spet mir in preprosto govorico za navadne, družinske zadeve.

»Nič ni, Jon, nič ni, toda glej, to je vse naše premoženje.«

Jon prešteje z očmi tri frankovske novce v njeni denarnici. In najemnine že tri mesece nista plačala. Vstane. Oba otroka lahko ponese v svetlobo, svojo ženo lahko ljubi s plamenečim srcem — preteto vendar, a vse skupaj je literatura! Kakšen lopov je namreč, da mu minevajo dnevi v lenobnem brezdelju? Treba je pač nečesa več. Jon, kot pa je lepa plastika očeta z otrokom v naročju! To sodi za kip, toda tukaj, tukaj stojiš s hromimi rokami in zehaš v jutro in večer in pri hiši so celi trije franki.

Greeta bere zagrenjenost iz njegovih oči. »Pridi, fant, se bova že pretolkla.«

»Kako neki?« zarenčí Jon.

Lientje plane v jok; medvedek ji je priletel na nos in Peer divje poganja njeno zibelko: sestrica mora spati. Toda sestrica ne spi. Izpod odeje jo vzemó in zdaj sedi na maminih kolenih.

Danes jedo kašo s fižolom in pečenim krompirjem. Poštar prinese razglednico iz Nizze. Palme in sinje morje. Iskrene pozdrave pošiljata Phinetta in Jodo. Jon se reži. Ni je pravice na svetu. Peerken drobi krompir s svojimi peščicami.

»Ne smeš tako, paglavec!«

Paglavcu je tako všeč in si usta tako nabaše, da mu lička skoraj počijo. Pomagati je treba s pijačo.

»Fej, požeruh! Lientje je mnogo bolj olikana kakor ti!«

Peer pogleda z omalovaževanjem svojo sestro in nenadoma zine:

»Polulanka!«

(se nadaljuje)

GORIŠKE NOVICE

Spoštujmo zgodovino!

Svetovalska skupina SDZ v goriškem občinskem svetu je pred časom vložila svoje pripombe k zgodovinskemu poročilu splošnega regulacijskega načrta, ki ga je pred nedavnim odobril občinski svet. Poročilo je sestavil prof. arh. Piccinato, ki je izdelal omenjeni načrt. Podatke zanj pa je dal že prejšnji občinski odbor, ki je naročil arh. Piccinatu sestavo regulacijskega načrta, in to verjetno prav z namenom, da se prikaže »italijanstvo« Gorice.

Za naselitev Slovencev navaja poročilo 11. in 12. stoletje, medtem ko latinski zgodovinski viri navajajo za naselitev Slovencev na Goriškem leto 568. Poleg tega poročilo poudarja absolutno italijansko večino prebivalstva, a pozabi na izvor imen, ki so neizpodbitno slovenska. Tu naj navedemo npr. imena Gorica, Kočevje (Cocevia), Pristava (Pristau), Travnik itd.

Pri raznih ljudskih štetjih ni v poročilu omenjena narodna pripadnost, čeprav so to upoštevala avstrijska štetja ter prvo ljudsko štetje pod Italijo leta 1921. Načrtno tudi ni nikjer omenjenih slovenskih dobrodelnih, kulturnih ali športnih organizacij ali vzgojnih zavodov.

Spomenica svetovalcev SDZ tako zaključuje:

»Sistematično preziranje vsega tega, kar je bilo in je v Gorici slovensko, odraža duh, ki še danes prevladuje v nekaterih krogih. Smatramo pa, da jasna težnja po izbrisanju vsakršnih sledov slovenske prisotnosti na tem ozemlju ne prinaša nikakega doprinosa k mirnemu sožitju med obema narodoma in javnemu življenju na vzhodni meji.«

Umrl je salezijanski duhovnik prof. Stefanutto

V 75. letu starosti je pretekli teden umrl v goriški bolnišnici salezijanski duhovnik prof. Giuseppe Stefanutto. Rodil se je v S. Vito al Tagliamento in je bil prvi izmed 32 sovaščanov, ki so stopili v salezijanski red. Udeležil se je prve svetovne vojne na Krasu in pri Piavi in dobil za zasluge v vojni sedem kolajn. Po vojni je nadaljeval bogoslovne študije in leta 1925 pel novo mašo. Na univerzi v Padovi je doktoriral iz slovstva in v filozofiji. Poučeval je te predmete, poleg francoščine, po raznih salezijanskih šolah v Este, Mogliano Veneto, Pordenonu, Castello di Godigo in v Gorici v dveh obdobjih od leta 1939 do 1948 in od leta 1959 do smrti. Več let je bil tudi ekonom zavoda v don Boscovi ulici. V četrtek, 14. julija je bil pogreb z mašo v kapeli zavoda, nakar so ga pokopali na goriškem pokopališču v grobnico salezijanskih duhovnikov.

Redek jubilej

Dne 14. julija je obhajala 90. rojstni dan Frančiška Špacal. Jubilantka se je rodila v Štandrežu in je kot mlado dekle delala v tovarni v Podgori. Po prvi svetovni vojni je služila kot hišna pomočnica pri raznih družinah v Trstu in Gorici. Sedaj živi v Gorici in jo verniki, ki zahajajo k slovenski službi božji, dobro poznajo, saj je med najbolj zvestimi obiskovalci cerkvenih pobožnosti. Članica Marijine družbe in III. reda je še vedno tista, ki prva prihaja v cerkev k jutranji maši.

Ob redkem jubileju ji iskreno čestitamo in želimo, da bi učakala še nove jubileje.

Tedenski počitek lekarn

Tudi goriške lekarne so s preteklim tednom začele s tedenskim počitkom. Tako bodo od 16. julija dalje vse lekarne od sobotnih popoldnevih zaprte z izjemo dveh lekarn, ki bodo vršile nepretrgano službo za nujne potrebe. Nismo proti tedenskemu počitku lekarn, a zakaj so si izbrale prav sobotno popoldne, ko ljudje zaradi nedeljskega počitka največ nakupujejo in so potrebni raznih zdravil in pomirjevalnih sredstev, če mislijo nedeljski dan preživeti v hribih ali pri morju. Po novem urniku bodo lekarne zaprte kar poldrugi dan, to je ob sobotah popoldne in ob nedeljah. Samo dve lekarni pa nista ljudem vedno pri roki in to bo med Goričani vzbudilo precej nejevolje.

Števerjan

Števerjancem zelo priljubljen praznik je god sv. Mohorja, ki ga obhajamo v nedeljo po 12. juliju. Častimo ga kot drugega zavetnika naše fare. Ta dan se po navadi radi spet zbirajo v domači vasi Števerjanci, ki jih je življenje razpršilo na štiri vetrove.

Slovesno sv. mašo je daroval g. prof. Mirko Rijavec. V kratkih, a klenih besedah je prikazal poslanstvo kristjana v sedanjem pokoncilskem času. Po maši se je razvila med veselim pritrkavanjem zvonov običajna procesija s sv. Rešnjim Telesom. Lepo so doneli v domačem jeziku blagoslovi poljem, domovom in prebivalcem Števerjanskega griča. Da bi bili vsaj nekoliko vredni božjega blagoslova z večjim spoštovanjem Gospodovih dni!

* * *

Preteklo soboto je smrt hudo prizadela Jakčevo družino; v goriški bolnišnici je umrl po mučni bolezni njen poglavar Jožef Knez. V ponedeljek smo ga spremili k večnemu počitku na domače pokopališče. Vdovi Zinci ter hčerki Heleni naj gre naše občuteno sožalje, pokojniku pa krščansko voščilo: Živi v Bogu!

Srna v cerkvi

Da srečamo srno v goratih krajih, ni to nič posebnega, a da jo srečaš kar na goriškem Korzu, to pa ni vsakdanji dogodek. Zato se je tehnik klinike sv. Justa, Cesare Perazza nemalo začudil, ko je pretekli četrtek ob 6. uri zagledal srno pred zdraviliščem sv. Justa na Korzu. Preplašena zaradi ropota nekega avtomobila se je žival zatekla v cerkev, kjer je bilo že nekaj ženic pri sv. maši. Skozi zakristijo se je nato umaknila na dvorišče zdravilišča, kjer so jo po nemalih težavah ujeli. Za nekaj ur je postala mlada srna najbolj privlačna točka vsega zdravilišča, zlasti otrok, ki bi jo radi kar obdržali. A vodstvo je bilo drugačnega mnenja. Obvestilo je lovsko društvo in srno so naložili na tovornjak ter jo odpeljali do pobočja Sabotina, kjer so ja izpustili na svobodo. Kako je srna prišla do središča mesta, je pa res uganka.

Moški zbor iz Gorice pod vodstvom Zdravka Klanjščka je na prireditvi n Repentabru nastopil kar dvakrat in osvojil vse občinstvo s svojim brezhibni izvajanjem naših lepih pesmi. Pri mikrofonu g. akademik M. Sturm iz Gori ki je udeležence pozdravil v imenu goriške katoliške mladine.

TRŽAŠKE NOVICE

Dolina — Poziv razlaščencem tretjega seznama

Boj za zaščito razlaščencev iz tretjega seznama iz Doline stopa v odločilno fazo. Zato je potrebno v ta namen strniti vse sile in napore, da bi razlastitelji prišli enkrat do spoznanja, da ni pravično odvzemati zemljo malim kmetovalcem in delavcem po nesorazmernih cenah v primeri s tistimi, ki vladajo na svobodnem trgu. Zaradi tega se dolinski posestniki upirajo takemu načinu prisvajanja njihove zemlje.

Prejšnji teden sta KPI in PSI imeli na dolinskem trgu javno zborovanje, od katerega so Dolinčani pričakovali jasnih in odločnih sklepov proti razlaščevanju in razlastiteljem. Toda kot očividci vedo povedati, so se govorniki namesto proti razlastiteljem zagnali proti tistim ljudem in tistim organizacijam, ki razlaščencem ves čas stalno stojijo ob strani. Od takega nastopanja imajo korist samo Pristaniška ustanova in druge veleindustrijske družbe. Zaradi tega prizadeti Dolinčani ne morejo drugače kot odločno zavrniti tako politiko, kajti bistvo vsega problema je v tem, kako najbolj pomagati razlaščencem in nič drugega.

Delo Odbora. Imajoč strogo pred očmi ta cilj, se je Odbor za pomoč razlaščencem posvetoval s prizadetimi, ki so soglasno sprejeli naslednji poziv (resolucijo):

POZIV (RESOLUCIJA)

Številni posestniki iz Doline, katerih zemljišča spadajo v tako zvano 3. skupino in ki jim je Pristaniška ustanova že dostavila razlastitvene dekrete ali so na tem, da jih prejmejo, so se v petek, 15. julija zvečer zbrali na sestanku, ki ga je sklical »Odbor za pomoč razlaščencem«, in po obširni razpravi ponovno ugotovili, da Pristaniška ustanova razlašča njihova zemljišča, ne da bi znala povedati, kdaj in kakšne tovarne bodo zrasle na njih. Očividno je, da ji gre samo za to, da bi si po nizkih cenah, kakršne ponuja, vnaprej rezervirala zemljišča, katerih vrednost zaradi že obsežnih razlastitev raste iz dneva v dan.

Prizadeti lastniki zato odločno zavračajo takšno špekuliranje veleindustrijskih krogov potom EPIT-a na račun njihove težko pridobljene, rodovitne in v vse namene pripravne zemlje. Proti temu se mislijo poslužiti vseh zakonitih sredstev za obrambo svoje lastnine in koristi. Predvsem zahtevajo, da se jim vrne na tak način vzeta zemlja, odnosno naj se jim izplača tržna vrednost zemljišč.

Zavedajoč se težavne borbe, ki jo vodijo za ohranitev domače zemlje in v prepričanju, da tolmačijo želje vseh razlaščencev, pozivajo še vse ostale prizadete, naj ne pristanejo na vsiljene cene; dalje pozivajo vse, ki so v tej borbi na njihovi strani ter strokovne in politične organizacije, naj jih odločno podprejo in pomagajo, da se enkrat preneha s podobnimi špekulacijami na račun njihove zemlje, ki je nihče ne ponuja, temveč jim jo proti njihovi volji in v neznane namene odvzemajo.

Zaključen festival znanstveno fantastičnega filma v Trstu

V soboto, 16. julija je bil v Trstu zaključen IV. mednarodni festival znanstveno fantastičnega filma. Kratkometražni filmi so bili znatno boljši kot celovečerni. Zlasti je ugajal film »Luna« sovjetskega režiserja Petra Klušanceva. Zaradi same tehnične izdelave, pa tudi zelo lepih barv in odličnega komentarja je gotovo zaslužil, da je zlati pečat tržaškega mesta ocenjevalna komisija podelila prav temu filmu.

Ker na festival ni prišel japonski film »Vdor pošasti iz vsemirja«, je vodstvo dalo na program češki film »Kdo hoče ubiti Jessy«, ki bi moral biti sicer zadnji v vrsti predvajanih filmov. Prisotni novinarji so se v svojem glasovanju odločili, da med dolgometražnimi filmi temu pripada prvo mesto.

Za ladjedelnico sv. Marka ni rešitve

Medministrska komisija za proučevanje vprašanja italijanskega ladjedelstva z državno udeležbo je zaključila svoje delo. Komisija je mnenja, da je treba osredotočiti ladjedelsko proizvodnjo na enem samem kraju in združiti ladjedelska podjetja v eno samo družbo. Načrt Fincantieri predvideva s tem v zvezi zaporo ladjedelnice sv. Marka v Trstu ter Muggiano v La Spezii. Medministrska komisija se s tem strinja, le to zahteva, da je treba pred ukinitvijo zgraditi nova industrijska podjetja, ki bodo zajamčila zaposlitev delavcem, kateri bodo zgubili službo zaradi ukinitve ladjedelnice. Hkrati pa se komisija zavzema tudi za avtocesto Trst-Videm-Trbiž, za katero se tržaški in vsi deželni gospodarski krogi že dalj časa potegujejo, a brez pravega uspeha.

Folklorna skupina Slovenskega kulturnega kluba iz Trsta je občinstvu na Repentabru zelo ugajala v svojih lepih oblekah in z doživetim rajanjem. Ona je prireditev tudi zaključila v gorenjski narodni noši in z gorenjskimi plesi.

Niz presenečenj na svetovnem nogometnem prvenstvu

Zgodilo se je, kar ni nihče pričakoval na začetku letošnjega svetovnega nogometnega prvenstva tako glede Italije kot glede Brazilije: oba dvakratna svetovna prvaka sta bila že na skupinskem tekmovanju izločena od nadaljnjega igranja. Brez slave in zlasti Italijani polni sramote se vračajo domov.

Italija je prvo igro s Čilom sicer dobila 2 : 0, a že takrat so vsi čutili, da v moštvu nekaj ni v redu. Nato je prišel nastop s Sovjetsko zvezo. Italija je tekmo zgubila z 1 : 0. To še ni bilo hudo, kajti treba bi bilo samo dobiti igro z novinci iz Daljnega Vzhoda, s Severno Korejo in vstop v četrtfinale bi bil zagotovljen. Pa je prišlo to, kar se ni nihče nadejal. Severnokorejci so zmagali z 1 : 0. Še dolgo bo italijansko javno mnenje iskalo krivca za ta smešni poraz, a dejstvo bo ostalo: Italija je zgubila z moštvom, ki so ga vsi smatrali pred nastopom za najbolj šibko od vseh. Tako pa: skoro gotovo bo Severna Koreja poleg Sovjetske zveze iz skupine D prešla v četrtfinale.

Silno presenečenje se je zgodilo tudi v skupini C. Tam je Brazilija čisto odpovedala. Najprej je dobila z Bolgarijo 2 : 0, nato pa klonila tako pred Madžarsko kot pred Portugalsko s 3 : 1. Razodetje tega prvenstva je Portugalska. Z lahkoto in eleganco je odpravila vse svoje tri nasprotnike v skupini: Madžarsko s 3 : 1, Bolgarijo s 3 : 0 in končno Brazilijo s 3 : 1. Devet golov proti dvema in vseh šest možnih točk v skupini, kjer so igrala najboljša moštva, to govori brez komentarja. Brez dvoma je taka kot se je Portugalska pokazala sedaj, največji kandidat za naslov letošnjega svetovnega prvaka.

V skupini B je prijetno presenetila Argentina. Kdor je videl igrati njeno moštvo v poskusnih tekmah širom Evroke, ne bi bil nikdar pričakoval, da se bo tako uveljavila. Pa je odpravila Španijo z 2 : 1, Švico z 2 : 0, z Zahodno Nemčijo pa v težki in udarcev polni igri izenačila z 0 : 0. Pot do četrtfinala ji je tako odprta. Verjetno jo bo spremljala Zahodna Nemčija, če ji Španija v zadnji igri ne bo zadala nepričakovanega poraza.

V skupini A mirno gospodarita Anglija in Uruguay. Uruguay je že odigral vse tri tekme (z Anglijo 0 : 0, z Mehiko 0 : 0, s Francijo 2 : 1) in ima 4 točke, Anglija pa je morala igrati še s Francijo. Neodločen rezultat bo zadostoval, da gre naprej.

V torek, 19. julija na večer je bil položaj sledeč: V skupini A se je Uruguay že uvrstil v četrtfinale, Anglija pa je skoro gotovo druga, ki bo to dosegla; v skupini B je Argentina že v četrtfinalu, Španija in Zah. Nemčija se morata pa za to še boriti; v skupini C je Portugalska že prekoračila prag do izločilnih tekmovanj, Madžarska pa upa z zmago nad Bolgarijo storiti isto; v skupini D je zmagovalec Sovjetska zveza, skoro gotovo pa jo bo kot druga spremljala Sev. Koreja.

Ostalo bo torej od šestnajstih nastopajočih moštev le še osem. Ta se bodo spoprijela to soboto in odločila, katere štiri države bodo prišle v polfinale, ki bo 25. in 26. julija, za zmagovalca pa bomo zvedeli v soboto, 30. julija.

—jk

ŠPORT

Lahka atletika je v polnem razma Vsako soboto in nedeljo se vrše tek ki se jih udeležujejo tudi atleti Ol pije. Ti so v zadnjem času postavili osebnih in društvenih rekordov.

Rezultati naraščajnikov (allievi): dne in 10. julija na deželnem prvenstvu Gorici: disk: 1. Podberšček, 40,41 (de ni prvak 1965/66); 80 m zapreke: 7. K mavli, 12"8; 10. Fantini, 14"; 2000 m: Palla, 6'23"1; kopje: 5. Tomšič Stan 28,95 m; krogla: 2. Podberšček, 12,61 1000 m: 7. Palla, 2'56"2; 8. Stergulc 58"2; 300 m zapreke: 5. Komavli, 4 Fantini, 45"8. — Dne 17. julija v Vidm krogla: 1. Podberšček, 12,94 m; 300 zapreke: 3. Komávli, 41"8; 1000 m: Palla, 2'59".

Rezultati najmlajših (ragazzi): dne julija na pokrajinskem prvenstvu v Gori višina: 2. Di Nallo, 1,55 m; krogla: Špacapan Peter, 12,87 (pokrajinski prvak skok s palico: 1. Kogoj Jože, 2,60 krajinski prvak).

Odbojka (obvestilo). Zadnjo nedelj juliju (31.7.) ali pa prvo nedeljo v avgu se bodo vršile tekme za prestop v v kategorijo, tako imenovano »Campion di promozione«. Navedeni atleti naj bo pripravljeni, da se tekem udeleže: Va tinčič, Prinčič, Legiša Marij, Legiša Zv ko, Frandolič, Susič, Černic Marjan, M toni, Soban, Rosi, Špacapan B., Brajnik

OBVESTILA

Vpisovanje v Goriško Mohorjevo dr bo. Z dežele nam prihajajo poročila uspelih vpisih med člane Goriške Moh jeve družbe. Ponekod so se priglasile sk ro vse družine, tako da ne bo slovens hiše, kamor ne bi prišle Mohorjeve k ge. Opozarjamo gg. poverjenike, da se morali vpisi zaključiti z 31. julij ko je treba poslati na upravo v Go prednaročnino. Ker bodo letošnje kn posebne važnosti, je potrebno, da je v približno znano število članov, da ne naklada premajhna.

DAROVI:

Za Alojzijevišče: N. N. iz Rupe 2.000; F. 5.000; družina Švab 1.000; č. g. zla mašnik Pavlin Alojzij 10.000 lir.

Za župnijski dom v Števerjanu: R. 5.000; A. K. 10.000; A. K. v spomin p Jožeta Klanjšček 10.000; J. K. v spom pok. Jožeta Klanjšček 5.000; Marija O ljubek-Simčič v spomin pok. Helene P činel 2.000; Ljubka Šorli v spomin p mame 10.000; F. T. 2.000; Marija Mu 10.000; A. T. 10.000; N. N. 5.000; Just Ciglič 10.000; družina Fran Koren 5.0 N. N. 30.000; J. H. 10.000; Felicita Gab vec 3.000; Marko Kovačič 10.000; N. 2.000; N. N. 150.000; F. T. 100.000; dru Ciglič, Valerišče, 5.000; J. K. 5.000; d žina Bajt 5.000; družina Komjanc nam sto cvetja na grob pok. Jožeta Knez 5.00 družina Terčič namesto cvetja na gro pok. Jožeta Knez 5.000; Fani Pintar m mesto cvetja na grob pok. Jožeta Ko 10.000 lir.

Vsem dobrotnikom iskren Bog plač

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpc trgovski L 30, osmrtnice L. 50, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Mo*
Tiska tiskarna Budin v Gorici